

Становище

на дисертационен труд на тема „**Интерактивни методи в обучението по музика за развитие на художествено- творческите способности на учениците от V- VI клас в общообразователното училище**”

на Мария Иванова Стоименова

за присъждане на образователната и научна степен „доктор.

област „ Педагогически науки”.

професионално направление 1.2. Педагогика.

научна специалност „Методика на обучението по музика”

с научен ръководител доц. д-р Цветанка Коловска

от проф. д-р Тиха Делчева

Мария Стоименова представя научен труд, който е посветен на много важен проблем, чиято актуалност не само нараства, а и придобива нови измерения и аспекти в периода на приобщаването ни към европейските и общочовешки норми и ценности. Проблем , който е в задния двор на вниманието на МОН.

Налице е изследователско проучване, чрез което авторът внася своя дял за запълване на една празнина на българското образование , свързана със стимулиране развитието на творческите способности на подрастващите и по- конкретно на специалните способности-музикалните в контекста на художествено- творческите.

В теоретичната част на дисертационния труд се открояват два основни акцента, разгърнати в две глави:

- иновацията в сферата на образованието и конкретно интерактивните методи за стимулиране субектната активност на обучаваните, с особен акцент и при обучението на децата със СОП;
- проблемът за способностите по отношение на тяхната същност и видове, и конкретно на музикалните като вид специални в контекста на художествено- творческите способности.

Теоретичната интерпретация на основните проблеми в представения материал(166 литературни източници: 160 на кирилица, 5 – на латиница и 1 интернет адрес) е израз на добрата ориентираност на М. Иванова в научните идеи и схващания на различни автори в другите страни и в България, и в контекста на съвременните измерения, идеи, добри практики и тенденции в сферата на разглежданата проблематика.. В този контекст М. Иванова коректно изяснява терминологично основните понятия използвани в дисертационния материал: метод, иновация , интеракция ,интерактивни методи,

Този анализ позволява авторът да изведе и подчертае необходимостта от разработването и предлагането на по- качествени педагогически условия (обогатена среда) в случая интерактивно обучение, за стимулиране

развитието на художествено- творческите способности у учениците чрез обучението по музика.

Конструкцията на дисертацията, разгърната в логическа последователност, представя концептуалната идея на автора и осигурява нейното детайлизирано разкриване. Добре структурираният и аргументиран увод за избора на изследвания проблем, включва коректно формулирани концепти: обект, предмет, цел, основни задачи, хипотеза. В своята цялостност концептите задават параметрите на осмисляне на обучението по музика през призмата на интерактивните методи и обогатяването му с перспективни идеи и начини за практическа реализация за развитие на художествено- творческите способности у учениците, подчертавайки сензитивността за това на периода до 12 години.

В дисертационния материал добре са очертани етапите на проучването, както и използваното, съобразно целта им, разнообразие от изследователски методи: педагогически експеримент, структурирано наблюдение, частично стандартизирани анкети за учители и ученици, дидактически тестове. Приложението на математико- статистически методи за обработка на данните от изследването е гаранция за тяхната обективност и надежност.

Положителен аспект е извеждане на критерии и показатели, съобразени с целта и задачите на изследването, с ДОС, но в същото време е необходимо терминологично прецизиране при употребата на двете понятия (критерии и показатели) в текста и в таблиците.

Положителен аспект на материала е също по- подробното описване на различните видове проведени експерименти: констатиращ, обучаващ и заключителен, както и обосновката на избора на контингента ученици съобразно целта на изследването и сензитивността на възрастовия период. Постигане на докторанта е обоснованото представяне на обучаващия експеримент включващ структурирано наблюдение в 12 урока с използване на интерактивни методи в различни части на урока .

Направеният количествен и качествен сравнителен анализ на резултатите от проведените констатиращ и заключителен експеримент от експерименталните и контролни класове на тяхното входно и изходно ниво, е направен по отделните критерии и показатели отделно за ученици и за учители. Той е богато визуализиран чрез таблици, диаграми и разнообразни приложения, потвърждава позитивната промяна на учениците от експерименталните класове и децата със СОП по отношение на техните знания, умения , отношение, мотивация и художествено- музикално творчество.

Основните приноси на дисертационния труд могат да се обобщат в два основни аспекта- научно -теоретичен и практико-приложен.

В научно-теоретичен план те се изразяват в:

- научно -теоретична интерпретация на:

- използвани в сферата на образованието понятия- метод, иновация , интеракция ,интерактивни методи;

- проблема за способностите и конкретно на музикалните като вид специални в контекста на художествено- творческите способности през призмата на съвременните измерения, идеи, добри практики и тенденции в сферата на музикалното образование у нас и чужбина;

-обосноваването на стимулиращото въздействие на интерактивните методи в съвременното обучение по музика на децата със СОП;

В практико- приложен план приносите са:

- създадена е и апробирана педагогическа система за повишаване на субектната активност на учениците при обучението по музика за развитие на музикално – творческите способности чрез използване на различни подходящи интерактивни методи;

- създаден е интересен иновационен метод – „ слухов ребус”за обогатяване инструментариума в часовете по музика и конкретно в дейността възприемане на музика;

- коректно описаните 12 урока с използване на интерактивни методи в комбинация с традиционни в различните дейности в часа по музика- възприемане, изпълнение и творчество;

- направените много полезни за практиката изводи:

-благоотворно влияние оказват интерактивните методи:

- които съдържат творчески елемент, провокират учениците към кобинативност, търсене на вариативни , нови , нестандартни решения, към музикална художествено- творческа дейност.

- които повишават интересът и мотивацията на учениците за активно участие в извънкласни и извънучилищни художествено – творчески групи;

- използването на интерактивни методи при обучението на учениците и по други учебни предмети повишава тяхната субектна активност, оказва благотворно влияние върху развитието на техните познавателни способности , върху развитие на образното им мислене и творческо въображение;

-доказва се приложимостта на интерактивни методи при обучението по музика на децата със СОП за стимулиране развитието на техните специфични музикални знания и умения, за включването им в разнообразни художествено- творчески дейности, за тяхната социализация.

По дисертационния труд М. Иванова е отпечаталя 3 самостоятелни публикации, които отразяват различни страни от изследвания проблем - 2 представени на научни форуми(1 национален и 1международен) и в сборник от научни публикации.

Справката за приносите е направена коректно, обхваща техния периметър и съдържание в научно-теоретичен и научно – приложен аспект, независимо, че авторът не ги е диференцирал.

Авторефератът е разработен съгласно изискванията и отразява основните акценти, цялостното съдържание и приноси на труда.

В заключение: подчертаните по – горе постижения ми дават основание да се подчертае, че това е актуално, иновативно и перспективно научно изследване със своите постижения с приносен характер за теорията и практиката на музикалното образование .

Като имам предвид посочените конкретни достойнства на труда и възможности на кандидата, препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за Мария Иванова Стоименова за присъждане на ОНС „доктор“ в Област на висшето образование

1 Педагогически науки, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението ..., научна специалност „Методика на обучението по музика”.

30 01. 2018 год.

Рецензент:

/проф. д-р Тиха Делчева/

